

ADRIAN TUCHEL

THE BRIDGE

ADRIAN TUCHEL

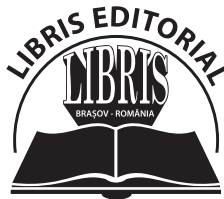
THE BRIDGE

(PUNTEA)

MEMORII DIN TIMPURI SI LOCURI DIVERSE

POVESTIRI

REVIZUIT DE
GABRIELA URSACHI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TUCHEL, ADRIAN

The bridge = Podul / Adrian Tachel. - Brașov :
Libris Editorial, 2016

Index

ISBN 978-606-93947-8-6

821.135.1-32=111=135.1

Director editorial: Dana Anghelescu

Design copertă: Wizzdesign

Imagini copertă: reproduceri după opere grafice
Adrian Tachel

Desene: Adrian Tachel

Tehnoredactare: Irinel Merlușcă

© Libris Editorial, 2016

Libris Editorial

Str. Mureșenilor Nr. 14 Brașov, România

Tel: 0268 477 799, Fax: 0268 477 798

E-mail: office@libris.ro

Web: www.libris.ro

Librăria online www.libris.ro

Respect pentru oameni și cărți

Tipărit în România

Pentru tatăl meu

Pentru mama mea

Pentru Barbara, Marcus & Colin

Amintiri dintr-o viață trăită

UNUI PRIETEN

Întâlnirile nu se programează, se întâmplă:
Prietenii nu se produc, se cuceresc;
Între timp Soarta suverană observă,
Întotdeauna în tăcere.

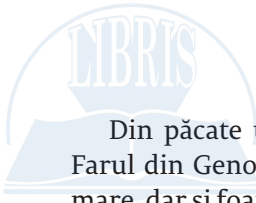
Nu este vorba de o maximă a unui poet cunoscut, cel mult s-ar putea găsi scrisă pe o bucată de hârtie introdusă ca surpriză în cutiile de bomboane cu ciocolată: da, tocmai din acelea bune cu alune... se întâmplă și astfel!

o.o.o.o.o.o.o

Astăzi se discută despre o mare societate multietnică, în care toți ne confruntăm amestecându-ne, eliminând acele rezerve pe care le avem încă în afara ușii de acasă; să nu mai vorbim de cazul în care întâlnești un străin sosit de departe...(dar ce a venit să facă el aici, la noi? Este întrebarea cea mai evidentă). Adrian a sosit și a stârnit imediat interes, apoi o simpatie, nu era numai arta sa picturală care ne stârnea, era disponibilitatea sa, acel fel de a se adapta la orice situație și de a o înfrunța.

o.o.o.o.o.o.o

Acesta este un fapt anterior. Timpul avea să demonstreze că prima senzație nu era greșită și chiar dacă apoi a plecat din Liguria, multe legături au rămas pe această bucată îngustă de pământ între munte și mare.

Din păcate un regret rămâne: nu a dorit să se oprească sub Farul din Genova, a vrut să se înrădăcineze pe o insulă, o insulă mare, dar și foarte departe de aici, a găsit persoana care să-l rețină, a găsit pe cineva care îl iubește.

Salutări din partea unuia care te-a cunoscut înainte, cu un mic regret: nu ai vrut să menții plăcerea de a fi prezent aici, unde marea clipocește în depărtare, amintiri neuitate vreodată.

Sergio Dominis

(Sergio mi-a fost alături pe parcursul nașterii acestui ansamblu de amintiri)

INTRODUCERE

Deseori îmi revin în memorie timpuri îndepărtate dar care par atât de actuale ca și când s-ar fi întâmplat ieri, iar amintirile îmi permit să le retrăiesc.

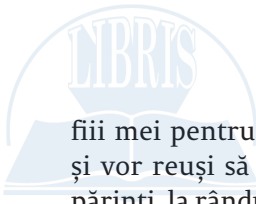
Astăzi, ca și ieri, timpul este un lux personal și doar târziu ne dăm seama de acest fapt, începând să fim conștienți de timpul pierdut și de valoarea lui.

o.o.o.o.o.o.o

Viața mea de până astăzi s-a petrecut în diferite medii politice și economice, în țări cu limbi și culturi diferite și am simțit întotdeauna nevoia de a face comparații și de a nu-mi uita trecutul.

Gândite în acest context, multe întâmplări istorice s-au adăugat într-o scurtă perioadă de timp, dar prin rapiditatea derulării lor s-au pierdut în cotidianul frenetic al vieții; întâmplări de neuitat, în acel moment, neînțelese deoarece nu a existat un adevărat interes în a le aprofunda. Mulți tineri din ziua de azi, inclusiv fiii mei, cresc cu ideea că totul a fost mereu așa, cum văd și trăiesc ei acum.

Cu siguranță vicisitudinile a ceea ce am trăit m-au determinat să apreciez mai mult timpul trecut și pe cel prezent. Astfel m-am simțit dator să scriu impresiile trăite în pelerinajul meu în diferite țări, atât cele de ieri cât și cele de azi, în special pentru

fiii mei pentru că astfel își pot face o idee despre trecutul meu și vor reuși să își înțeleagă părinții atunci când vor deveni și ei părinți, la rândul lor.

Mi-am pierdut tatăl când eram încă tânăr și în acel moment mi-am dat seama de tot ceea ce aș fi dorit să-i spun, să-i cer, să-l întreb pentru a învăța să-l cunosc ca de la bărbat la un alt bărbat, devenit deja matur. Din păcate prea târziu ne dăm seama că atunci când trăiești lângă o persoană crezi că o cunoști foarte bine și amâni pe mâine, (un mâine care uneori nu mai există), aprofundarea cunoașterii ei. Apoi, cu o pocăință tardivă, se încearcă legarea mai multor amintiri, un mozaic fragmentat din cioburi care trebuie puse la locul lor.

Momentele din viață se scurg unul după altul, surprize, flashback-uri cu amintiri dispărute care nu îți permit o catalogare sau o țesătură cu un fir conducător. Acestea sunt momente de viață iar titlul corect ar putea fi „O punte peste o viață plină de amintiri, care dulci și care amare”.

Trei sunt „etapele” trăite cu atâta intensitate și pe care am dorit să le indic cu trei nume de fructe, foarte îndrăgite de mine:

- **„Lămâie”** cu sucul extrem de acru care-mi marchează drumul de la naștere până la tinerețea pe care am petrecut-o într-o țară comunistă cu un mare trecut istoric, lingvistic și cultural, perioadă în care mi-am terminat studiile până la absolvirea facultății de arhitectură.
- **„Portocală”** un fruct mai dulce pe care l-am visat și iubit, de aici până în țara visurilor mele un parcurs de cercetare într-o nouă lume latină noi ocupații, noi limite umane și economice, dar și orizonturi mai ample de o libertate de mișcare, ce a permis călătorii adevărate și nu doar pe acelea din dorințele de imposibile.

- „Măr”, probabil fructul cel mai comun și cel mai complet, un fruct al siguranței, unde emoțiile nu mai sunt „atât de puternice”, există însă aici stabilitatea și seninătatea unei vieți sigure, care-ți permite să transmiți mai departe experiențele tale, vitalitatea ta și tot ceea ce simți. Un drum de pasiune alături de persoana ce-ți crește fii, într-o minunată familie.

În tot acest timp sosirile și plecările mamei mi-au dat un sprijin constant, chiar dacă fizic ea se afla departe. Apoi a fost marea mea pasiune pentru pictură care m-a însoțit dintotdeauna în momentele de mare sau de mică „vervă” cu o paletă de culori fie stinse, fie extravagante, ca într-un cântec dintr-un vechi film cu Elvis Presley unde un grup mexican cânta: „Trăiască vinul, banii și dragostea”, idee care în multe sensuri îmi va fi un scump ideal.

Numeroasele pasiuni și aceste sentimente aș dori să le transmit tuturor celor pe care i-am iubit cândva, dar și celor pe care-i iubesc acum și voi continua să-i iubesc, dacă, precum sper, vor rezista destrăcărilor pe care timpul le poartă în el.

O.O.O.O.O.O.O

PREZENTARE

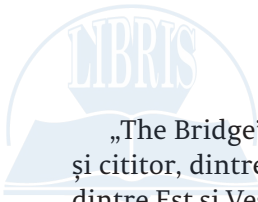
„The Bridge”, cartea lui Adrian Tachel, poate fi citită în două registre pe cât de diferite, pe atât de ofertante: fie ca document al unei epoci în care ne regăsim ca martori cu emoția generației trecute prin asperitățile regimului comunist, fie ca efuziune „cu sufletul la vedere”, când între autor și cititor se pune în pagină intimitatea (și complicitatea) unui dialog.

Date fiind toate notațiile și notițele tipice literaturii memorialistice, scrierea atrage prin realismul observației, dar face loc – cu reverență – și unor asumări intime, nu o dată pe muchia inavuabilului.

Decoruri inedite, insolite însoțesc peregrinările neobositului căutător de normalitate, într-o lume în care oglinzile timpului reflectă, nu o dată, ipocrizie și obosită suficiență. Niciodată static, jurnalul său e rodul unor frământări în contra inerției și a tuturor lentorilor ce se opun progresului.

Adrian Tachel împrumută ceva din polivalența renescentistă, punând pe tapet tot arsenalul etic și estetic de care dispune: curiozitate în fața complexității lumii, umanism, poezie, culoare. Descoperă „una terra incognita” pas cu pas, cu aviditatea novicei supus interdicției, dar care, odată descătușat, împărtășește cu bucurie deliciale unor libertăți care nu încetează a-l uimi și a-l entuziasma deopotrivă.

Liniile de forță ale acestui destin special se conturează răspicat pornind de la poalele Tâmppei, din Șcheii Brașovului, spre irizațiile lagunare ale Veneției, apoi pe fascinantele coaste ligure, pentru a se opri în zidurile Universității din Cambridge, locul unde – în sfârșit – a găsit răgazul de a-și întemeia o familie.

„The Bridge” este fără umbră de îndoială puntea dintre autor și cititor, dintre el și părinții care i-au insuflat dorința libertății, dintre Est și Vest.

Și, nu în ultimă instanță, este puntea dintre acest om de maximă acțiune și fiii săi. De aceea lucrarea poate fi citită și în cheia străvechilor cărți de învățătură.

Gabriela Ursachi

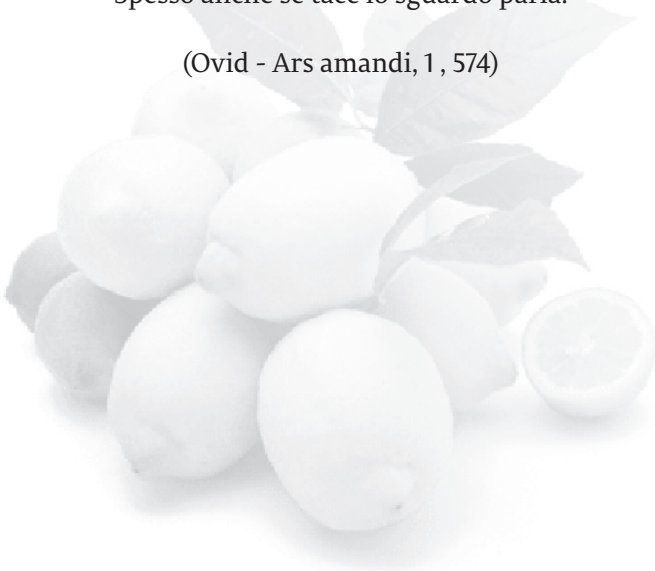
LĂMÂIE

Sein Blick ist vom Vorübergehen der Stäbe
so müd geworden, daß er nichts mehr hält,
Ihm ist, als ob es tausend Stäbe gäbe
und hinter tausend Stäben keine Welt.

Rainer Maria Rilke
(Der Panther - Im Jardin des Plantes, Paris)

Saepe tacens vocem verbaque vultus habet.
Deseori, chiar dacă tace, privirea vorbeşte.
Spesso anche se tace lo sguardo parla.

(Ovid - Ars amandi, 1, 574)

BANG

10.09.2008

Azi dimineață fiul meu de zece ani, Daniel, s-a trezit cu lacrimi în ochi și nu am reușit să-l liniștesc nici cum: aștepta sfârșitul lumii.

Trebuie să recunosc că de data aceasta mass-media a fost foarte eficientă, transmițând știrea cu multe amănunte din oră în oră. Chiar și în ziarul *The Times* acceleratorul de la CERN era pe prima pagină, printr-o fotografie cu titlul „Destinație Necunoscută”. Nu era prea liniștitor pentru un copil de zece ani și, probabil, nici pentru multe persoane adulte.

A fost denumită chiar „mașina timpului”, pentru că urma să încerce refacerea aceluia moment de după crearea Universului – marele *Big Bang*, practic ca acum 13,8 miliarde de ani. Experimentul consta în a lansa protoni aproape cu viteza luminii, introduși din ambele direcții într-un inel de 27 de km lungime. Acesta se află la granița dintre Franța și Elveția, în apropierea Lacului Geneva, la o adâncime de circa 100 de metri.

Coliziunea dintre aceste particule ar fi trebuit să genereze o energie imensă, care ar fi împrăștiat „resturi” subatomice, identificate cu ajutorul unor detectoare speciale. Când această instalație va funcționa în regim normal, vor avea loc 800.000.000 de coliziuni pe secundă. Dar pentru a găsi particula inițială, numită și „particula lui Dumnezeu”, este ca și cum în lumea reală s-ar lansa câte un ac de pe cele două maluri ale Atlanticului pentru o posibilă întâlnire la jumătatea distanței. Această probabilitate rămâne încă destul de redusă.

Interesul a fost stârnit de faptul că unii cercetători au emis teoria în baza căreia susțin că această coliziune poate produce o

materie atât de densă, adică o „gaură neagră”, încât cu marea sa forță gravitațională ar putea absorbi, la propriu, întreg Pământul (obscuritatea contează ...).

Această mașinărie urma să fie pornită în acea dimineață.

0.0.0.0.0.0

Daniel are un interes deosebit pentru științe, în mod special pentru astronomie, astfel încât nu mi-a fost ușor să-l liniștesc cu fraze banale, dar s-a calmat el însuși când a ajuns la concluzia că „... o gaură neagră se poate forma numai ca urmare a morții unei stele”. Dar nici așa frământarea nu i-a dispărut cu totul.

Nu l-a ajutat nici măcar faptul că în dimineața aceea avusese loc un accident pe o stradă alăturată școlii, astfel încât poliția a oprit circulația în ambele direcții.

La traversarea străzii, în fața școlii, nu mai exista gălăgia obișnuită a mașinilor, era o imagine aproape „astrală”.

Trebuia să-l liniștesc, spunându-i că totul era „OK” și am vorbit cu învățătoarea de serviciu, după cum dorise. Aceasta mi-a confirmat că și ceilalți elevi erau în stare „apocaliptică” din cauza știrii despre experimentul de la CERN. Deci, în acest sens, Daniel făcea parte din normalitatea școlii, având confirmarea că era în bună companie: doar tăcerea lui, mai lungă decât de obicei, s-a finalizat cu cererea de a clarifica în ce anume consta înfricoșătoarea „amenințare”.

0.0.0.0.0.0

După-amiază, la întoarcerea de la școală, Daniel m-a întrebat dacă a fost activat acceleratorul și i-am confirmat, făcându-l să înțeleagă că nu s-a întâmplat nimic și că nici în viitor nu exista vreun pericol iminent. I-a rămas totuși un dubiu pentru că înțelesese că nu activarea era periculoasă, cât acea ciocnire a particulelor. Se pare că până la urmă apele s-au liniștit, după care a spus: „Din cauza găurii negre am avut cea mai proastă zi.”

Celălalt băiat al meu de numai opt ani, Ștefan, pe de altă parte, a emis o altă opinie:

LĂMÂIE

„Totuși, nu ar fi chiar atât de rău, pentru sunt curios să văd cum este Raiul. Poate fi rece?”

o.o.o.o.o.o.o

BUNICUL

01.05.2010

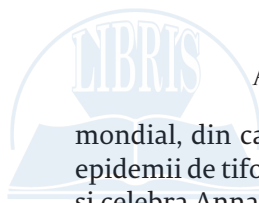
„Tată, uite, uite, sunt avioane *Spitfire!*” iar alte ori: „Acestea sunt diferite”; într-adevăr, acelea erau de tip *Messerschmitt*, care zburau deasupra noastră.

Al doilea război mondial a fost câștigat datorită marelui sprijin american și flotei sale aeriene. În zona Angliei de Est, înainte de a ateriza pe noul aeroport din Londra, *Stansted*, se survolează un vast teritoriu de câmpie. Acolo se pot vedea multe piste de decolare, de unde își luau zborul escadroanele aeriene pentru bombardament și interceptări. Multe cârciumi au încă expuse fotografiile vechi cu echipajele găzduite în aceste locuri și multe familii de americani și soldați veterani vizitează aceste locuri istorice.

Pe lângă autostrada de la aeroport spre Cambridge există cel mai mare muzeu aeronautic britanic, *Imperial War Museum*, recunoscut drept centru istoric al aviației europene. Sunt expuse avioane de la începutul anilor 1900 până la marele Concorde franco-britanic. Toate vechile avioane pot zbura și deseori, în anumite zile speciale, poți auzi bâzâitul unui Spitfire sau al unui Messerschmitt, înainte de a le vedea zburând pe deasupra acoperișurilor, la mică înălțime.

o.o.o.o.o.o.o

După cum povestește mama, în aprilie 1944 bunicul meu era la Brașov, în România și se afla în convalescență, după un tifos exantematic contractat în tren de la o pișcătură de purice. În ciuda pronosticurilor defavorabile ale doctorilor, el a reușit să scape cu viață. Nu era un caz izolat: în timpul celui de-al doilea război

mondial, din cauza condițiilor igienice precare din lagăre, multe epidemii de tifos au cauzat moartea a mii de persoane, printre care și celebra Anna Frank.

De aici, de la fabrica unde lucra, bunicul a fost transferat în plin război la aproape cinci sute de kilometri, într-o zonă situată între Turnu Severin și Orșova. Fusese angajat ca muncitor montator la I.A.R. Brașov, fabrica de avioane română, fondată în 1925. Fabrica se afla la aproximativ o oră de casă, iar el ajungea mereu pe jos, cu mâncarea în sufertaș pentru masa de prânz.

o.o.o.o.o.o.o

Într-o duminică de Paști, 9 aprilie 1944, era în grădină când a auzit un zgomot surd, un fel de bâzâit de avioane care se apropiau. Bunicul a înțeles că nu erau „*ai noștri*” și, datorită zgomotului pe care îl făceau, și-a dat seama că erau multe. Și-a avertizat imediat familia să fugă la adăpostul pe care îl săpase în grădină, iar el, speriat de atâta zarvă, s-a grăbit să închidă toate ferestrele casei, fără a se mai gândi la sine.

Era un nor de avioane britanice care făceau o navetă continuă între Italia și Ucraina pentru bombardament, aprovizionare, întoarcerea la bază și, din nou, bombardament. Obiectivele principale erau câmpurile petrolifere de la Ploiești și rafinăriile din Brașov. Era pentru prima oară când încercau să bombardeze orașul meu, lovind una dintre cele trei rafinării.

Atacurile fără o țintire precisă au creat distrugerii în tot orașul, cu toate că acesta era amplasat la mare distanță de rafinărie și de fabrica de avioane I.A.R., pe atunci parțial dezafectată.

În schimb, biserica catolică de pe strada Zizin a fost lovită în plin, la fel și lumea care asista la slujba de Paști. Fabrica de cherestea din apropierea casei bunicului a fost lovită și ea, iar trunchiurile de lemn zburau în toate părțile. Mama nu poate uita cum s-a zguduit pământul în timp ce ea se afla în adăpost. Casa a suferit daune mari, astfel că bunicul a fost nevoit să o vândă, neavând posibilitatea de a efectua toate reparațiile necesare.

o.o.o.o.o.o.o